

MUHBA Museu d'Història de Barcelona

Informació: informaciomuhba@bcn.cat

Per a qualsevol altra informació: 93 256 21 22 (de dilluns a divendres feiners, de 10 a 14 i de 16 a 19 h)

Les activitats són presencials i, a més, es podran visionar al canal Youtube del MUHBA amb prioritat a la seva realització.

El programa d'activitats pot experimentar modificacions en funció de les condicions sanitàries generals i de la salut de les persones que hi participen.

barcelona.cat/museuhistoria
facebook.com/museuhistoriabarcelona
youtube.com/channel/UCePgMM-azFGKRQ8qD40rbwQ

Foto coberta: Teresa Bullich amb una companya de feina de la Fàbrica de Can Sala en el camí del pòlign del Bon Pastor, anys 50. Família Bullich-Pradera

DL B 4586-2022

CoHoqui. Barcelona, futbol i literatura: llegir i escriure sobre l'esport rei a la ciutat

Ponents: **Marius Serra** (escriptor), **Anna Ballbona** (escriptora i periodista) i **Jordi Puntí** (escriptor)

Com un esport tan popular i que ha ajudat a vertebrar la ciutat influeix en la imatge literària de Barcelona? Com els escriptors han estat seduïts pel futbol, s'hi inspiren i l'incorporen a les seves trames i relats?

L'eix del coHoqui s'estableix a partir d'un diàleg entre tres persones que han desenvolupat la seva activitat en el món periodístic. L'objectiu fonamental de la taula és saber com un esport tan popular i que històricament ha ajudat a vertebrar la ciutat de Barcelona influeix en la literatura.

D'aquest diàleg, en el context de l'exposició *Barcelona i el futbol: el gran joc social del segle XX*, sorgirà la solució a una qüestió poc explorada fins ara: el joc esportiu més popular del món és una font d'inspiració per a la literatura?

Dijous 9 de juny de 2022, 18 h. MUHBA Oliva Artés

Seminari. Els altres Verdaguers d'Europa. Poetes nacionals i sants culturals

Al llarg del segle XIX, les cultures literàries europees van identificar i venerar alguns artistes i intel·lectuals com a representants exemplars de les seves cultures i/o nacions. Entre ells, els poetes eren especialment valorats i alguns van rebre l'apel·latiu de «poetes nacionals». Amb

la seva «canonització» en qualitat de sants culturals, aquests artistes van adquirir un estatus social i una importància simbòlica que tradicionalment estava reservada a les autoritats reials i els sants religiosos. Jacint Verdaguer representa un cas típic de poeta nacional canonitzat com a sant cultural a Catalunya.

Hi intervindran: **Jean-Yves Casanova**, **J. M. Domingo**, **Marijan Dovic**, **Mireia Freixa**, **Jaume Subirana** i **Magí Sunyer**, entre d'altres

Dijous 10 de juny de 2022, a les 18 h MUHBA ViHa Joana

Barcelona en postguerra: visions literàries (2a part)

XIV Seminari Literatura i Ciutat

El cop que va sofrir Catalunya amb la postguerra va afectar molt profundament la cultura, especialment el camp literari i intel·lectual de Barcelona. Els efectes sociopolítics i culturals d'aquella desfeta es projecten en el temps i, en molts sentits, encara perduren.

Aquesta jornada ressegueix com van viure aquest procés els escriptors catalans, i les conseqüències en la percepció de Barcelona com a capital cultural, provincianitzada fins a l'extrem que la *gauche divine* va semblar un moviment cosmopolita mentre que en realitat es pot considerar la culminació d'un procés gestat el 1939.

Dissabte 18 de juny de 2022, de 10 a 14 h MUHBA ViHa Joana

FORMACIÓ

Relats urbans

El curs «Relats urbans. Teoria i pràctica de l'itinerari històric» ofereix formació especialitzada per a futurs responsables de la ideació i la interpretació d'itineraris històrics urbans, amb el propòsit de mostrar nous mecanismes de descoberta i presentació dels actius històrics i patrimonials de Barcelona. L'objectiu del curs és complementar l'estudi rigorós de la història urbana, el patrimoni històric i la seva gestió, així com el turisme cultural barceloní, amb el coneixement

de tècniques pròpies de la performativitat escènica aplicades a l'itinerari urbà. El curs forma part de l'aposta del Museu d'Història de Barcelona per una renovació profunda de les modalitats de visita de la ciutat per part dels barcelonins, i per la reformulació de les pràctiques turístiques en el marc dels projectes compartits amb els museus europeus de la seva xarxa, com ara la City History Museums and Research Network of Europe.

Alhora, aquest curs aprofita la relació institucional i de recerca existent entre el Museu d'Història de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona a través del programa del Màster en Intervenció i Gestió del Paisatge i el Patrimoni, coorganitzat per ambdues institucions. D'aquesta manera es comparteix una recerca comuna sobre el paisatge i el patrimoni urbà que es concreta en la proposta de mirades alternatives per compondre itineraris històrics urbans creatius i innovadors.

Els grans reptes del segle XXI a través del patrimoni literari català

Curs adreçat a docents de secundària i batxillerat. Durada: 15 h

Organitza: **MUHBA i Espais Escrits**, xarxa del patrimoni literari català
Curs reconegut pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya
Inscripcions: consulteu el web

Dimecres 9 i 16 de febrer, de 17.30 a 19.30 h, en línia
Dissabte 19 de febrer, de 10 a 13 h MUHBA ViHa Joana

PRESENTACIONS

La ciutat de Barcelona segons el fogotament de 1496

Lluís Sales i Favà
Dimecres 2 de març de 2022, a les 19 h
Centre Cívic Pati Llimona

La revolució de l'habitatge a les perifèries obreres i populars: Nou Barris, 1939-1980

Amb la participació de **José Luis Oyón**, **Manel Guàrdia**, **Maribel Rosselló**, **David H. Falagán** i **Joan Roger**

Dijous 3 de març de 2022, a les 19 h
MUHBA Casa de l'Aigua - Trinitat Nova (c. Garbí, 2)

Trencant barreres: dones a la Catalunya del segle XX

Soledad Bengoechea
Dimecres 9 de març de 2022, a les 19 h
Centre Cívic Pati Llimona

Sarrià i Barcelona, 1921. La unificació municipal

Llibre editat dins de la col·lecció Textures del MUHBA
Dimecres 27 d'abril de 2022
Seu del Districte de Sarrià - Sant Gervasi

QUARHIS núm. 15

Previsió: maig de 2022

FEBRER - JUNY 2022

CENTRE DE RECERCA I DEBAT

DIÀLEGS
FORMACIÓ
JORNADES
PUBLICACIONS
SEMINARIS

MUHBA MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

DIÀLEGS D'HISTÒRIA URBANA I PATRIMONI

Els Diàlegs d'Història Urbana i Patrimoni constitueixen el format més flexible per explorar noves idees i per comunicar estudis sobre la trajectòria de la ciutat, el seu patrimoni historicoartístic i les representacions urbanes de Barcelona i altres ciutats.

237. Caresties, fams i crisis de mortalitat a Catalunya: 1283-1351. Anàlisi d'indicadors i reconstrucció dels cicles econòmics i demogràfics
Joan Maltas Montoro. Dilluns 21 de febrer, a les 19 h

238. Maria Josepa Massanés, acadèmica honorària de la Reial Acadèmia de Bones Lletres i catalana il·lustre
Margalida Tomàs. Dilluns 7 de març, a les 19 h

239. La llet a Barcelona, de medicina a aliment: mitjan segle XIX - mitjan segle XX
Jordi Viader. Dilluns 21 de març, a les 19 h

240. Regular la ciutat en nom de la salut pública. Molèsties i percepció del risc a Barcelona (1720-1803)
Alfons Zarzoso. Dilluns 4 d'abril, a les 19 h

241. El sucre i la mel a la Barcelona medieval i moderna: consum, comerç i usos socials
Marta Manzanares. Dilluns 2 de maig, a les 19 h

242. El sistema sanitari de Barcelona entre dues epidèmies (1348-1515)
Salvatore Marino. Dilluns 16 de maig, a les 19 h

243. Els professionals de la sanitat a la ciutat de Barcelona i la salut pública (1855-1918). Una perspectiva des de la història social
Joaquim Maria Puigvert. Dilluns 30 de maig, a les 19 h

244. La industrialització xocolatera a Barcelona. El cas de la dinastia Amatller (1797-1960)
Jordi Vilar i Xavier Jou. Dilluns 13 de juny, a les 19 h

245. Producció d'olives i subministrament d'oli a Barcelona durant la segona meitat del segle XVIII.
Gabriel Jover-Avellà. Dilluns 27 de juny, a les 19 h

Per obres al museu, els diàlegs fins al 4 d'abril i els de juny es faran al Centre Cívic Pati Llimona (c. Regomir, 3). Els diàlegs del mes de maig es desenvoluparan al Centre Excursionista de Catalunya (c. Paradís, 10).

DIALEGS AL PARK GÜELL

Musica, oci i sociabilitat a la Barcelona del Modernisme
Jaume Carbonell. Dimecres 30 de març de 2022, a les 19 h

Arquitectes de l'oci amb ornamentació vegetal a la Barcelona modernista
Fàtima López. Dimecres 20 d'abril de 2022, a les 19 h
MUHBA Park Güell (Casa del Guarda). Amb reserva prèvia

JORNADES I SEMINARIS

Simposi. Joan Fuster, figura d'un segle (1922-2022). Centenari de l'intel·lectual català més decisiu del segle XX

Coordinació científica: **Antoni Martí Monterde**

Quina figura de l'intel·lectual traça i funda l'obra de Fuster? Què hi ha en l'obra de Fuster que ens permet pensar la nostra contemporaneïtat? Què hi ha en la nostra contemporaneïtat que ens porta a rellegir l'obra de Fuster?

Del 2 al 4 de febrer de 2022
Facultat de Filologia de la UB (la Capella)
i MUHBA ViHa Joana

Seminari. El context de l'agregació de Sarrià a Barcelona el 1921: política i societat

Catalanisme i conformació de la idea d'una Barcelona metropolitana, 1897-1921, a càrrec de **Jordi Casassas Ymbert**. Historiador. Catedràtic emèrit d'Història Contemporània de la Universitat de Barcelona

Sarrià 1921, la culminació del procés d'agregació dels pobles del pla de Barcelona a la ciutat. Dinàmica local versus dinàmica general, a càrrec de **Carles Puigferrat**. Historiador. Comissari de l'exposició

Dijous 10 de febrer de 2022, de 17 a 20 h. Sala de Plens del Districte de Sarrià - Sant Gervasi (pl. del Consell de la Vila, 7)

JORNADES I SEMINARIS

Seminari. Apamar la ciutat: la Carta Històrica de Barcelona 2.0

Coordinació científica: **Ramon Pujades**

El 2016, després de dos anys d'intensa activitat científica i tècnica, el MUHBA va treure a la llum la Carta Històrica, una nova eina digital destinada a compendiar de manera gràfica el coneixement sobre el creixement i l'evolució urbanística de la ciutat al llarg de la seva història.

El MUHBA presentarà en aquesta sessió la nova versió de la Carta Històrica de Barcelona corregida, millorada i ampliada.

Dimecres 16 de febrer de 2022, de 16 a 20 h
Sala Carreras Candi

Seminari. Les conquestes de drets de la ciutadania psiquiatritzada en el segle XX

Coordinació científica: **Edgar Vinyals**

El segon seminari del MUHBA sobre la salut mental dona continuïtat a l'anàlisi de les transformacions de les institucions psiquiàtriques amb un enfocament centrat en les reformes del segle XX. Un període en què, dins i fora dels frenopàtics, es reafirmen diferents identitats col·lectives i es constitueixen els escenaris polítics on s'inicien els debats sobre els canvis necessaris en la legalitat que regula les institucions psiquiàtriques. Una mirada en perspectiva històrica a un període decisiu en el qual sorgeixen els primers grups que denuncien les agressions de la psiquiatria a la llibertat de la ciutadania.

Dimarts 22 de febrer de 2022, de 15 a 20 h
Centre Excursionista de Catalunya (c. Paradís, 10)

Seminari. Dones i postguerra al barri del Bon Pastor. Acte en commemoració del 8 de març

Amb **Marta Delclòs, Sònia Pons i Paula Ustarroz**

S'hi tractaran temes de la vida quotidiana de les dones del Bon Pastor: des de les festes, els actes lúdics i els casaments fins a aspectes de la vida quotidiana al barri, com els que reflecteixen els retrats de les dones als portals.

El Mercat del Bon Pastor fa un paper important com a espai de treball, un espai molt femení. També el rol de les dones grans cuidadores de la canalla.

En aquesta època el món del treball femení de les dones del Bon Pastor s'aglutinava al voltant del Mercat del Bon Pastor, un dels llocs on treballaven més dones del barri des de la seva creació l'any 1961. A partir de les entrevistes realitzades sabem que moltes tenien parades de peix, carn o fruiteries. Un altre indret és la fàbrica de Can Sala, al polígon del Bon Pastor, i la Fabra i Coats.

Projecte MUHBA Bon Pastor

Dijous 17 de març de 2022, de 17 a 20 h
Seminari a la Biblioteca del Bon Pastor

CoHoqui. El futbol a Barcelona: espectacle de masses o font de valors ciutadans?

Amb **Francesc Torralba** (Universitat Ramon Llull) i **Ramon Besa** (El País)

Diàleg en què es vol relacionar els discursos sobre els valors formatius i educatius del futbol amb la praxi real i la imatge que es projecta des dels mitjans de comunicació. El futbol com una oportunitat per a la cohesió social, però també el reflex d'actituds socials poc edificants.

L'eix del seminari s'estableix a partir del visionament del documental *L'equip petit* (2011) i serveix per mantenir un diàleg per mitjà de l'exposició de les idees dels dos ponents amb l'objectiu d'arribar a un consens o conclusions.

Ramon Besa parteix de la seva visió privilegiada del futbol espectacle, que té una projecció immensa a la ciutat de Barcelona. Ahora, la seva expertesa sobre el paper dels mitjans de comunicació el porten a parlar del

rol d'aquests en el fet de traslladar un model de futbol amb uns valors potser massa propers a l'espectacle, la competitivitat a qualsevol preu, la idolatria, el professionalisme, el *show-business*, els diners com a objectiu, etc.

Per la seva banda, Francesc Torralba se centra a explicar els valors i l'ètica del futbol i el seu impacte educatiu a la ciutat. La construcció de ciutadans per mitjà d'una activitat tan atractiva com és el futbol pot ser una oportunitat única en un món cada cop més atomitzat i mancat de recursos per mantenir uns valors humans fonamentals i dignes: l'amistat, el saber perdre i guanyar, la solidaritat d'equip, la creativitat, el respecte, etc.

D'aquest diàleg, en el context de l'exposició *Barcelona i el futbol: el gran joc social del segle XX*, en sortirà la solució a una qüestió molt rellevant per a educadors, infants, esportistes, comunicadors i en general per a tota la societat.

Dijous 31 de març de 2022, de 18 a 20 h
MUHBA Oliva Artés

Seminari-taller. MUHBA Bon Pastor. Un projecte museístic de barri i de ciutat a les cases barates

Comissariat: **Amador Ferrer, Manel Guàrdia, José Luis Oyón, Maribel Rosselló, Paolo Sustersic i equip MUHBA** (Carmen Cazalla i Marta Iglesias)

Dijous 7 d'abril de 2022, de 16 a 20 h
Biblioteca del Bon Pastor

Seminari. Immigració, habitatge i dret a la ciutat. HLM (*Habitation à loyer modéré*) a París versus polígons a Barcelona

Amb **Muriel Cohen, Andrea Delaplace, Amador Ferrer, Fabrice Langrognet i Joan Roca**

La necessitat de respondre al creixement de les ciutats europees després de la Segona Guerra Mundial va comportar l'expansió sense precedents d'un model d'edificació i de zona residencial derivats dels postulats del Congrés Internacional d'Arquitectura Moderna.

En aquest marc, però, les respostes han estat molt més variades que no sembla, entre lloguer i propietat

dels habitatges, entre equipaments concentrats dins del barri o més dispersos, entre polígons vora ciutat o més allunyats, etc. Aquesta diversitat dins d'una unitat formal aparent ha comportat resultats molt desiguals a mitjà i llarg termini. En el seminari s'abordaran els de París, amb un museu de nova generació que ara vol mostrar-los, i a Barcelona, on el MUHBA també treballa a fons sobre el tema.

Dijous 12 de maig de 2022, de 16 a 20 h
MUHBA Oliva Artés, Museu Laboratori Urbà

Seminari. Els espais del proveïment alimentari a la Barcelona del Consell de Cent (1249-1714)

Coordinació científica: **Mikel Soberon**

Entre els segles XIII i XVIII, el Consell de Cent va pactar amb la monarquia una política d'ampli abast per afavorir l'arribada d'aliments de qualitat i en quantitat suficient. Concentrar-ne la venda en porxos, places i altres instal·lacions fou un dels trets més característics, perquè permetia al municipi obtenir una imatge cabal dels estocs existents i li facilitava el control de la salubritat, els preus i els pesos i les mesures, alhora que simplificava els mecanismes de recaptació fiscal. Aquest seminari analitzarà la implantació, l'evolució i el funcionament d'aquestes infraestructures cabdals des d'una perspectiva urbana.

Dimarts 24 i dimecres 25 de maig de 2022, de 16 a 20 h

